

Maja Logar

ILUSTRATORKA ANČKA GOŠNIK GODEC, MEDNARODNI DAN KNJIG ZA OTROKE 2021 V MARIBORSKI KNJIŽNICI IN 25 LET BLIŽIN

Mariborska knjižnica s svojo Službo za mlade bralce 2. april, mednarodni dan knjig za otroke, že vrsto let obeležuje z velikimi ilustratorskimi razstavami imenitnih umetnikov. Takrat knjižnice zaživijo z ilustracijami izbranega ilustratorja ali v nizu zanimivih povezav več avtorjev. Celotna razstava je spoj mnogih manjših razstavišč in velikih citylight plakatov na Rotovškem trgu, njeno odprtje pa je povezano z dogodkom, ki ga ob praznovanju rojstnega dne pravljíčarja H. Ch. Andersena skupaj s poslanico Mednarodne zveze za mladinsko književnost – IBBY poklanjamo mladim bralcem.

Samo v zadnjih letih so nas ob 2. aprilu, ko smo razstavljali njihova dela, obiskali ilustratorke in ilustratorji Marjan Manček, Andreja Borin, Ana Zavadlav, Peter Škerl, Tanja Komadina, Igor Šinkovec, Hana Stupica, Tina Dobrajc, Kaja Kosmač, Tina Brinovar, Daniel Demšar in Damijan Stepančič, v skupini pa še mariborski ilustratorji in slovenski striparji. V ilustratorskih izborih postavljamo v središče predstavnike sodobne slovenske knjižne ilustracije, ki se umeščajo v klasiko, zarisujejo zanimive in opredeljujoče nove smeri, presenečajo v začetnih ilustratorskih spremstvih ali pa povezujemo več ustvarjalcev hkrati, kadar njihovi opusi za vsa naša razstavišča še niso dovolj obsežni ali kadar v posameznih pristopih zaznavamo simbolne ali likovne sorodnosti in povezave.

V letošnjem letu je bila naša gostja ena najpomembnejših slovenskih ilustratork Ančka Gošnik Godec, umetnica in soustvarjalka ljudskih pravljic in zgodb ter mnogih del otroške in mladinske književnosti. S svojimi ilustracijami Ančka Gošnik Godec opredeljuje več generacij otrok in je z njihovimi podobami močan vezni člen vsake slovenske družine in celotne družbe. Izrisala je kopico nenadkriljivih literarnih in ljudskih junakov, jih naselila v naše sprejemanje in razumevanje sveta, lastne kulture in identitete.

Kako bi si sploh mogli zamisliti drugačno *Muco Copatarico*, *Zlato ptico*, *Jančka Ježka*, *Povodnega moža*, *Tri botre lisičice*, *Mamko Bršljanko*, *Strniševo Lučko Regrat*? V knjigi *Zelišča male čarovnice* Polonce Kovač je upodobila paleta zdravilnih zeli in značajsko izrisanih živalskih prijateljev, v ilustratorskih prostorih prepoznavamo elemente slovenske pokrajine in tudi lastnega vsakdana. S podobami, ki odsevajo patino preteklosti, je oživila Bevkovo *Pestarno* ter *Lukca in njegovega*

škorca, ilustratorsko je pospremila mnoge pesniške zbirke Toneta Pavčka in Anje Štefan ter za prepolno malho slovenskih ljudskih pravljic in ljudskega slovstva z vsega sveta. Ilustracije Ančke Gošnik Godec vabijo in vznemirjajo, se dotikajo in se odtiskujejo: z do konca izostreno estetiko, z mnogimi drobnimi detajli, polnostjo, domiselnostjo in natančnostjo v izrisih, pa s posebno mehko, ljubeznijo in tudi s pronicljivim in blagim humorjem. Pravljičice, prozna besedila in pesmi, ki jih ilustrira Ančka Gošnik Godec, zaživijo polno in raziskovalno, spodbujajo k razmišljujočemu ter večplastnemu odnosu do življenja.

Kako smo stkali prijateljstvo in ilustratorka Ančka Gošnik Godec v sodelovanjih z Mariborsko knjižnico

Včasih se nekatere poti srečno srečajo in se za dolgo prepletejo. Tako je bilo tudi z Ančko Gošnik Godec in Mariborsko knjižnico. Ob toplih in močnih ustvarjalnih sodelovanjih se zgodijo tudi človeške bližine, ki se znajo čutiti in negovati. Z Ančko Gošnik Godec smo sodelovali v okviru revije *Otrok in knjiga*¹ in Službe za mlade bralce. S svojimi dogodki je Mariborska knjižnica zagotovo vodilna institucija v mestu, ki že od leta 1972 spremlja tok slovenske knjižne ilustracije, pripravlja ilustratorske razstave, jih s postavitvami in izvedbo vodstev posebej namenja mladim obiskovalcem ter jih povezuje s knjižničnim fondom in umetnostjo pripovedovanja.

ZELIŠČA MALE ČAROVNICE, razstava izvirnih ilustracij Ančke Gošnik Godec, 1996

Naše prvo sodelovanje je vezano na prvo izdajo knjige *Zelišča male čaravnice* Polonce Kovač. V Pionirski knjižnici Rotovž in njenem takratnem razstavišču v Mali dvorani, ki je še omogočalo prostorsko zanimivo in obsežno postavitvev razstav, smo predstavili izvirne ilustracije, v vitrinah pa smo za svoje mlade bralce skupaj z Lenčko, miško družino in Križemgledom predstavili celo vrsto dišečih rastlin in zelišč, herbarije, odmerjali smo ščepe in prgišča in se sprehajali med ilustratorskimi domislicami, simboliko, dogajanjem in skrivnostmi, ki jih brez ilustratorkinih zgodb in razkrivanj zagotovo ne bi nikoli našli in razbrali. Otvoritvena prireditev je bila polno obiskana in je 4. decembra 1996 slavnostno dišala, naša gostja je bila Ančka Gošnik Godec, z njo se je pogovarjala Maja Logar, program so izvedli učenci Glasbene šole Tabor. Mladinski knjižničarji so po razstavi svoje mlade in odrasle bralce sprejeli na številnih vodstvih, veliko smo zabeležili tudi individualnih ogledov. Mariborska knjižnica in Maribor sta bila ponosna na pomemben ilustratorski obisk in na razstavo.

¹ Revija *Otrok in knjiga* je ob pomembnih povezavah z ilustratorkinim delom in nagradami Ančke Gošnik Godec naslovnico dvakrat odela z njeno ilustracijo: 1997, letnik 24, št. 43 in 2012, letnik 39, št. 83.

ANČKA GOŠNIK GODEC, JELKA GODEC SCHMIDT IN MATJAŽ SCHMIDT, razstava izvirnih ilustracij, 1998

Pionirska knjižnica Rotovž je v prazničnem decembru pripravila veliko razstavo treh, tudi družinsko povezanih ilustratorjev, ki so močno zaznamovali slovensko ilustratorsko ustvarjalnost v slikaniški produkciji in otroški periodiki. V Razstavnem salonu Rotovž v Mestni hiši, ki nam ga je za to priložnost odstopila Mestna občina Maribor, so njihovi ilustratorski nabori bogatili tri velike razstaviščne prostore. Vsakega od avtorjev smo predstavljali v svojem, vanje se je vstopalo izpod arkadnih hodnikov, skozi velika okna se je prostor razširjal na Glavni trg. Odprtje razstave smo pripravili 3. decembra, obiskali so nas vsi trije ilustratorji, z njimi se je pogovarjala Suzana Slavič. Spremljevalni program so izvedli člani Kluba bralcev, ki so se na svojih rednih srečanjih z mentorico Majjo Logar ob spoznavanjih njihovega ilustratorskega opusa pripravljali tudi na slavnostni dogodek. Razstavišče je bilo odprto vse dni v tednu in je k ogledom privabilo številne vrtčevske, šolske in srednješolske skupine, študente ter individualne obiskovalce različnih starostnih skupin.

KRALJESTVO KNJIŽNICE ČEBELICA, razstava izvirnih ilustracij Ančke Gošnik Godec iz slikanice *Pšenica, najlepši cvet*, 2003

V Pionirski knjižnici Nova vas so 50 let izhajanja zbirke Knjižnica Čebelica počastili z razstavo. Čebelica, ena najstarejših knjižnih zbirk na Slovenskem, je pričela izhajati leta 1953 pri Mladinski knjigi v Ljubljani. Njena prva urednika sta bila Kristina Brenkova in Niko Grafenauer, založba Mladinska knjiga pa je v prazničnem letu slovenski prostor nagovorila k zbiranju prvih *Čebelic*. Hkrati je v tem letu izdala jubilejno publikacijo *Zlata Čebelica: najlepših petdeset* z izborom in spremno besedo Andreja Ilca. Temu dogajanju se je priključila tudi Mariborska knjižnica in ob bogati zbirki knjižnega gradiva razstavila tudi izvirne ilustracije Ančke Gošnik Godec iz Čebelice *Pšenica, najlepši cvet*. Odprtje razstave je bilo 4. decembra, na njem smo otrokom podarili lutkovno predstavo *O, miški, ki si je trebušček raztrgala* v izvedbi KUD-a Kinetikon, prireditelj je vodila Zdenka Gajser, ki je s skupaj s kolegi izpeljala tudi številna pripovedovalska vodstva.

8. PRAVLJIČNI DAN MARIBORSKE KNJIŽNICE, 2008

Pravljični dan s posvetovanjem in pravljničnim večerom smo uresničili 20. novembra 2008, ki je hkrati tudi dan slovenskih splošnih knjižnic. Posvetovanje *V pravljice prost vstop* je v Maribor privabilo pestro skupino udeležencev, ki je presešla vsa pričakovanja in dodobra zapolnila Svečano dvorano Rotovž. Zbralo se je skoraj 90 obiskovalcev z vseh koncev Slovenije. Posvetovanje smo razdelili v tri sklope. V prvem in tretjem so se referenti predstavili z raznoterimi in zanimivimi prispevki, drugi, sredinski sklop, pa je oba mostil z naslovom *Vse barve so pomembne v življenju* in k nam pripeljal izjemna gosta, akademsko slikarko in ilustratorko Ančko Gošnik Godec in akademskega slikarja in ilustratorja Zvonka Čoha. Oba sta s svojim obsežnim opusom opazno zaznamovala prostor slovenske

ilustracije in ga vseskozi prepletala z izvrstnimi in v naših predstavah skoraj nenadomestljivimi pravljичnimi upodobitvami. V pogovoru, ki ga je usmerjala Maja Logar in ga je spremljala projekcija njunih ilustracij, sta razkrivala svoj odnos do sveta in ustvarjanja, dotikala sta se pravljic in svojih najljubših umetniških potepanj, bila sta iskriva, čutna in humorna, dvojna celota in naklonjeno dopolnjevanje. Bilo je slavnostno, zanimivo in hkrati sproščeno ilustratorsko druženje, gosta je k nam pripeljala uredniška ekipa Mladinske knjige in čez čas nam je bilo v veliko veselje pričakati knjigo *Za devetimi gorami: slovenske ljudske pravljice*, ki sta jo pri založbi Mladinska knjiga uredila Andrej Ilc in Irena Matko Lukan, pravljice zanjo je izbrala Anja Štefan, ilustrirala pa sta jo prav naša simpozijska gosta Ančka Gošnik Godec in Zvonko Čoh.

ZA PRAVLJICE ODKLENJENE KLJUČAVNICE, 2012

Maruša Avguštin: Ančka Gošnik Godec (str. 155–163). – **Ančka Gošnik Godec: ilustratorske priloge (str. 164–175).** – **Ančka Gošnik Godec: ilustracija *Gadje kraljice* (str. 15)**

Monografija *Za pravljice odklenjene ključavnice* Mariborske knjižnice in njene Službe za mlade bralce je bila del projekta Evropska pravljica, s katerim je Mariborska knjižnica sodelovala v mozaiku dogodkov Evropske prestolnice kulture.

Publikacija je predstavljala teoretsko osnovo za nadaljevanje projekta z mednarodnim simpozijem v organizaciji revije *Otrok in knjiga*, s pravljичnim večerom ter pripovedovalskimi dogodki v partnerskih mestih. Deloma smo v vsebine vključili simpozijske prispevke 8. Pravljičnega dne, ki so dolgo obdobje čakali, da se uresničijo tudi v objave. Ker je bil eden od simpozijskih delov namenjen ilustratorjema Ančki Gošnik Godec in Zvonku Čohu, smo se odločili, da jima posebno mesto namenimo tudi v strokovni monografiji. K sodelovanju smo povabili strokovnjaka s področja likovne umetnosti: Pavle Učakar je knjigo obogatil s prispevkom *Vrtovi Zvonka Čoha*, Maruša Avguštin pa z zapisom o Ančki Gošnik Godec. Oba tehtna in pregledna strokovna prispevka sta opremljena z razkošnim dodatkom ilustracij iz njenega likovnega opusa, umetnika pa bralce monografije očarata še s

posebej za to priložnost ustvarjenima podobama Hudalesove uvodne pravljice *Gadja kraljica*. Ilustracije za priloge smo izbrali skupaj z Ančko Gošnik Godec in ob tem delu vzpostavili tesno in povezujoče sodelovanje, v veliko pomoč pri pridobivanju kakovostnih predlog pa nam je bil Pavle Učakar, likovni urednik pri založbi Mladinska knjiga. Ker v času ustvarjanja naprošene ilustracije Ančka

Gošnik Godec sama ni mogla obiskati Mariborskega otoka, smo zanjo pripravili gradivo o njegovem nastanku, o zastopanosti flore in faune, fotografirali smo zanimive koticke, preslico, kamne in poglede čez Dravo. Potem smo na ilustraciji obeh avtorjev samo še nestrpno čakali. Ker se Maribor in Drava lahko pohvalita le z redkimi kakovostnimi sodobnimi slikaniškimi izdajami, se veselimo vsake nove domoznanske ilustratorske upodobitve. Ilustraciji Ančke Gošnik Godec in Zvonka Čoha sta za nas prava dragotina.

RAZSTAVE ILUSTRACIJ ANČKE GOŠNIK GODEC, 2021

Sodelovanje Mariborske knjižnice z ilustratorko Ančko Gošnik Godec v letu 2021 je bilo z več vidikov posebej vznemirljivo. Ponovno je ustvarjalno in toplo prepletlo naše dolgoletno prijateljstvo, iskalo je nove postavitve in uresničitve srečevanj in razmišljanj, prilagoditve v pandemičnem času, dodatno pa je razsežnosti mariborske razstave spodbudilo tudi sodelovanje Službe za mlade bralce z revijo *Otrok in knjiga*. Na seji uredniškega odbora revije sva članici Tatjana Pregl Kobe, slovenska pesnica, esejistka, pisateljica, publicistka, umetnostna zgodovinarica, likovna kritičarka in založnica, in Maja Logar, vodja Službe za mlade bralce, ugotovili, da se s predstavitvijo umetniškega opusa Ančke Gošnik Godec skoraj sočasno ukvarjamo. Zato smo se v dogovoru z ilustratorko povezali, zasnovali smo vsak svoje razstave z različnimi izhodišči, ilustratorskimi izbori, pristopi in ciljno publiko, že v začetku pa smo načrtovali tudi skupna in sodelujoča nadaljevanja.

Razstava ilustracij Ančke Gošnik Godec je tako ob Tatjani Pregl Kobe najprej zaživela v prostorih **Galerije Krke v Novem mestu** (od 26. januarja do 26. februarja) in v **Ljubljani** (od 11. marca do 22. aprila), kmalu zatem pa še na mnogih **razstaviščih Mariborske knjižnice** ter na citylight plakatih na Rotovškem trgu pred Knjižnico Rotovž in Pionirsko knjižnico Rotovž (od 2. aprila do 30. avgusta). Že 22. aprila se je mariborski razstavi pridružil ljubljanski nabor in v obogatitev pripotoval v Knjižnico Nova vas, Knjižnico Janka Glazerja Ruše in Knjižnico Duplek. Pomladno-poletni čas so bile ilustracije Ančke Gošnik Godec razstavljene v Mariboru in njegovi okolici, potem pa so kot skupna razstava svojo pot nadaljevale še v **Galerijo Rika Debenjaka Kanal ob Soči** (od 3. do 30. septembra), čez mejo v **Kulturni center Lojze Bratuž v Gorico** (od 4. oktobra do 11. novembra), od tam pa v Ljubljano, kjer bodo od 10. januarja do 14. februarja 2022 v **Galeriji instituta »Jožef Stefan«** zarisale svetel začetek novega leta. Zanimivost te razstave, katere kustosinja je Tatjana Pregl Kobe, so pregledu ilustratorkinih klasičnih ilustracij dodane križanke na naslovnica revije *Ciciban* (1981/82), ki sta jih ustvarjala skupaj z možem Rupkom Godcem, sicer odličnim avtorjem enigmatike in ugank zavozlank za otroke.

Kakor je ob ilustratorskih razstavah Službe za mlade bralce v Mariborski knjižnici navada, smo za vsako knjižnico oblikovali nabore ilustracij Ančke Gošnik Godec, ki so v obiskih po knjižnicah ustvarili mozaično razstavno celoto. Pripravili smo dva različna plakata, za katerih podobi smo se odločili v dogovoru z ilustratorko. Prvi je slonel na ilustraciji za materino dušico iz knjige Polonce Kovač *Zelišča male čarovnice*, ki je bila ob ilustratorski in kompozicijski učinkovitosti izbrana tudi zaradi simbolike: povezuje se s pripovedovanjem in tudi z začetkom našega sodelovanja, s prvo razstavo izvornih ilustracij Ančke Gošnik Godec v Mariborski

knjižnici. Za drugi plakat smo izbrali ilustracijo slovenske ljudske pravljice *Bela kača s kronico*, ki se s kačo in krono srečuje z elementi v pravljici *Gadja kraljica*, povezani z Mariborskim otokom, in dodatno še z zbornikom *Za pravljice odklenjene ključavnice*. V sodelovanju z Ančko Gošnik Godec je potekalo tudi oblikovanje plakatov, ob katerem smo se povezali z našim stalnim oblikovalcem Maticem Brezovškom in z ilustratoriko Ano Zavadlav. Kako izjemno precizno in perfekcionistično je vsako ilustratorikino delo in tudi njen odnos do lastnih umetnin priča podatek, kako si je Ančka Gošnik Godec s popolno natančnostjo in odgovornostjo želela, da bi bila ilustracija na plakatu res najboljša. Za umetnino, ki jo je ustvarila leta 1967, se ji je zdelo, da je potrebno urediti detajl na oblačilcu svetlolase deklice in dorisati eno od igrač, da bo na plakatu vse polno zaživelo. Skupaj z Ano Zavadlav smo sken za izdelavo promocijskega materiala v popolnost dodelali in pripravili. Tudi pri vseh ostalih giclee printih sta nam s svojim delom, skrbnim pristopom, niansiranimi pincetnimi odločitvami in prijateljskimi ovrednotenji postopkov in izdelkov vseskozi pomagala ilustratorika Ana Zavadlav in mojster tiskanja Danijel Janušič.

S plakati smo pospremili razstavišča, z ilustracijami Ančke Gošnik Godec pa smo v celotnem petmesečnem obdobju gostovanja razstave opremili tudi naslovnice in notranje vsebine *Skovikov*, mesečnih prireditvenih vodnikov Mariborske knjižnice. V sodelovanju z oblikovalcem smo pripravili in natisnili še dve razglednici z motiviko iz knjige *Zelišča male čarovnice*. Z ilustracijo materine dušice smo pospremili naslovno podobo enega od plakatov, za ilustracijo kamilice pa smo se odločili zaradi njenih sončnih barv, veselega dogajanja, ilustratorikinih tipičnih domislic in še zaradi časovne umeščenosti razstave, ki je po vrtovih, travah in poteh kamilice tudi zares razgrinjala. Celostransko naslovno stran so na hrbtni strani dopolnjevali bistveni podatki o razstavi, prostor za naslov, sporočilo in znamko ter oblikovanje v vodnem tisku. Razglednice so, kakor bi v besedilu *Zelišča male čarovnice* povedala njena avtorica Polonca Kovač, za naše bralce »zlato zasijale« v vseh naših izposojevališčih.

Žal v času, ki je brezskrbnemu druženju manj naklonjen, nismo mogli izpeljati velikega slavnostnega odprtja razstave, zato smo mnogim knjižničnim razstaviščem priključili tudi razstavo citylight plakatov na Rotovškem trgu ter bogatejše spletne vsebine, ki smo jih sproti dograjevali. V Pionirski knjižnici Rotovž, ki v svoji študijski zbirki mladinske književnosti in mladinskega knjižničarstva hrani tudi literarno revijo *Kurirček*, so pripravili filmček *Ančka Gošnik Godec in revija Kurirček*². V službi za mlade bralce smo zasnovali spletni razstavni katalog, ki zaključuje skupno leto 2021 in vključuje razstavljene ilustracije, njihove knjižne vire, informacije o dostopu le-teh v naši knjižnični mreži ter zvočne zapise pripovedovanj nekaterih ilustriranih pravljic, ki smo jih v sodelovanju z RTV Slovenija in Radiem Maribor posneli pripovedovalci Mariborske knjižnice. Bibliopedagoško delo smo naslanjali na ilustratorske umetnine Ančke Gošnik Godec, bralce pa smo s ponosom in veseljem vabili, da se ob vseh vsebinah ustavijo, da si razstave v knjižnicah in na trgu ogledajo, da si izposodijo katero od mnogih slikanic z mojstrskimi ilustracijami naše ilustratorske gostje, v Pionirski knjižnici Nova vas, ki ima eno največjih in najboljše organiziranih igrotek v slovenskih splošnih

² Revija *Kurirček* je začela izhajati leta 1960, v sodobnosti jo nasledi revija *Kekec*. *Kurirčku* so ves čas urednikovali odlični uredniki, v njem so objavljali najboljši literarni in likovni avtorji tistega časa; med njimi je bila tudi Ančka Gošnik Godec.

knjižnicah, pa še, da si izberejo tudi igre in igrače s podobami Muce Copatarice in tiste, ki se z razstavljenimi ilustracijami kakorkoli navezujejo. Posebej smo postavili še knjigo *Zlata ptica: zgodbe in pesmi s podobami Ančke Gošnik Godec*, ki je ob ilustratorkinem jubileju izšla pri založbi Mladinska knjiga in si jo lahko za počasni in z lepoto posut ilustratorski sprehod naši bralci izposodijo v prav vseh enotah Mariborske knjižnice.

Nasploh so knjige in slikanice z ilustracijami Ančke Gošnik Godec na knjižnih policah slovenskih splošnih in šolskih knjižnic polno in polnokrvno zastopane, zato so med našimi bralci že desetletja med najbolj priljubljenimi, v našem bibliopedagoškem delu pa pogosto uporabljane. Ne samo da k nam informacije in lepoto prinašajo, ampak vedno tudi vznemirjajo in vodijo v nadgradnje in večsmerna umetniška, knjižna, književna in knjižnična izhodišča ter poustvarjanja.

Za naš strokovni in izkustveni prostor je Ančka Gošnik Godec nadvse pomembna in dragocena umetnica. Druži nas dolgoletno in bogato sodelovanje, ki je prepleteno s tesnimi stiki in nas povezuje ob razstavni dejavnosti, Pravljičnem dnevu, srečevanjih otrok z avtorji, ob velikih dogodkih mednarodnega dneva knjig za otroke, ob simpozijских priložnostih Službe za mlade bralce in revije *Otrok in knjiga*, v sodelovanju z uredniki založbe Mladinska knjiga in v prepletu in soustvarjanju z nekaterimi slovenskimi avtorji besedil in ilustracij. Ančka Gošnik Godec kot odlična gostja, sodelavka in premišljevalka, pa tudi skrbna, topla, nežna in duhovita družabnica otrokom in mladinskim knjižničarjem – ki mlade bralce za knjigo in knjižnico navdušujemo – mnogokrat razkriva svoje v ilustraciji zakrite skrivnostnosti in simboliko. Tako ob ustvarjalnosti in bogastvu knjižne ilustracije mlade bralce dviga tudi v osebnostne, umetnostne in ustvarjalne navdušenosti in pozornosti.

Razstave ilustracij Ančke Gošnik Godec so čez vse leto bogatile številne slovenske galerije, med katerimi je bila tudi Mariborska knjižnica. Dragocenost tega sodelovanja z ilustratorko Ančko Gošnik Godec ter umetnostno zgodovinarico in likovno kritičarko Tatjano Pregl Kobe je tudi razširjen skupni nabor vključenih ilustracij, ki so kot retrospektivne in mogočne razstave potovale od Novega mesta in Ljubljane do Maribora, od tam v Kanal ob Soči, čezmejno Gorico in spet nazaj v Ljubljano.

Naj posebej omenim premik ilustracij iz Maribora v Kanal ob Soči, kjer so zaživele v novi postavitvi. Svečano odprtje pregledne razstave ilustracij Ančke Gošnik Godec se je dogodilo pred Galerijo Rika Debenjaka v Kanalu ob Soči, ko se je v organizaciji Prosvetnega društva »Soča« Kanal 6. septembra pričel 42. mednarodni festival sodobne glasbe Kogojevi dnevi. V okviru tega festivala vsako leto pripravijo tudi retrospektivno predstavitev za Slovenijo pomembnega likovnega ustvarjalca. Tokrat je bila to mojstrica ilustracije Ančka Gošnik Godec, ki pa se dogodka žal ni mogla udeležiti. Z odra na prostem so številno občinstvo nagovorile županja Tina Gerbec, predsednica Prosvetnega društva »Soča« Kanal Milica Zimic in državna sekretarka z Ministrstva za kulturo Slovenije dr. Ignacija Fridl Jarc. Ilustratorko in pregledno razstavo je predstavila njena kustosinja Tatjana Pregl Kobe. V prenovljenem gotskem stolpu in gotski hiši, ki obkroža značilno štirioglato Kontrado, so bile ilustracije razstavljene v treh nadstropjih, v sedmih razstavnih enotah, obiskovalci smo si jih lahko ogledali takoj po prireditvi, hkrati pa smo prejeli obsežen in tudi vsebinsko bogat in skrbno narejen dvojezični razstavni katalog. Sprehodi po razstavišču so bili zgodbeni, polni spominov na

otročka branja in doživljanja ilustratorkinih neizbrisljivih upodobitev. Obiskovalci z vseh koncev Slovenije in različnih generacij smo bili v njih povezani, domačini majhnega in slikovitega Kanala ob Soči, ki je s svojo reko in lego zatočišče, pa so umetnine v svoje varovanje sprejeli s tolikšno mero naklonjenosti in skrbnosti, da je bila za vsakogar, ki je imel srečo to doživeti, močna izkušnja. Tolikšne povezanosti in zgoščene prisotnosti ilustratorke Ančke Gošnik Godec, ob tem, da je ni bilo z nami, nisem začutila še nikoli doslej. Z enournim koncertom na prostem je svečanost zaključil koncert Slovenskega okteta.

Zanimivo in lepo je, da je sočasno, od 13. maja do 12. septembra 2021, v Peterokotnem stolpu Ljubljanskega gradu domovala tudi razstava izvornih ilustracij *Lučka Regrat*, ki jih je Ančka Gošnik Godec ustvarila za poetično besedilo Gregorja Strniše. Slikanica je še vedno ena njenih najljubših. Kustos razstave šestnajstih umetnin je bil Pavle Učakar, akademski slikar in dolgoletni likovni urednik pri založbi Mladinska knjiga, ki je na letošnjem knjižnem sejmu za svoje bogato, zavzeto in nadvse dragoceno ter pomembno delo prejel Schwentnerjevo nagrado. Enako, kot je Ančki Gošnik Godec ljuba *Lučka Regrat*, ji je res veliko pomenila tudi majhna, a močna in očarljiva razstava zanimive postavitve in posebnega prostora, velikih oken in linic nad mestom. Sama jo je kar nekajkrat obiskala, meni pa je do nje razkrila tihotne vinogradniške in gozdne poti. Naj sestavek strnem z zapisom, ki ga je ob vhodu za smernik in najlepši oris avtoričinega dela za to priložnost pripravil njen avtor: »/.../ Slikanica *Lučka Regrat* je prvič izšla leta 1987, a je videti, kot bi bila naslikana včeraj. A tako je vedno, ko gre za izjemno umetnino. Podobe v slikanici z leti niso izgubile niti kančka sijaja, prej obratno, vedno bolj skrivnostne so v svoji lepoti. Za slikanje te zgodbe je potrebovala veliko časa; tega za Ančko ni bilo nikoli dovolj, da je naslikala prav vse, kar si je želela, in tako, kot si je zamislila. Slikala je z vso strastjo, s pretanjenostjo in predvsem z ljubeznijo do svojih junakov, pokrajin, zgodb in malih bralcev. Vse njene knjige so naslikane z izjemnim znanjem, ustvarjalnostjo in neskončno predanostjo in *Lučka Regrat* je eno njenih najboljših del.«

Ilustratorske razstave Ančke Gošnik Godec v letu 2021 so bogato in povezano naseljevale slovenski prostor; skupaj jih je bilo kar dvaindvajset. Kot bi nosile srečo, ponos in naklonjenosti vsakega posameznega postajališča, so žarele večje in močnejše, prežete s spominom, očaranostjo in z ljubeznijo do neverjetnih umetnin naše sijajne, velike in avtorsko zelo prepoznavne ilustratorke. Pa tudi do Ančke Gošnik Godec, ki nam je mnogim tako blizu, da njena toplota in srčnost prežemata prav vsak dan ter marsikatero misel in pot. Pavle Učakar jo je v likovnem smislu opredelil kot steber slovenske knjižne ilustracije ter učiteljico in zgled mlajšim generacijam, njeno 70-letno ilustratorsko bero pa kot nenadomestljivo in impresivno. Skoraj samoumevno je zato bilo, da smo se ob dolgoletnem skupnem delu vsi, ki njeno navdihujočo in tenkočutno ustvarjalnost spremljamo že dolga obdobja in smo se letos intenzivneje srečevali tudi ob postavitvah njenih razstav, ponovno povezali v pripravi kandidature Ančke Gošnik Godec za Prešernovo nagrado.

Avtorji razstav in zasnove promocijskega gradiva v Mariborski knjižnici: Meta Blagšič, Lea Hedl, Maja Logar (Služba za mlade bralce), mladinski knjižničarji Mariborske knjižnice in vodje knjižnic

Spletne vsebine ob razstavi v Mariborski knjižnici: Meta Blagšič, Zdenka Gajser, Lea Hedl, Robert Kereži, Maja Logar

Pri razstavi v Mariborski knjižnici so sodelovali: Ančka Gošnik Godec, Tatjana Pregl Kobe, Pavle Učakar, Irena Matko Lukan, Tanja Komadina, Matic Brezovšek, Ana Zavadlav, Danijel Janušič

Samostojna razstavišča v Mariborski knjižnici in sodelujoče razstave: Galerija Krka Novo mesto, Galerija Krka Ljubljana, Mariborska knjižnica (Knjižnica Rotovž, Pionirska knjižnica Rotovž, Knjižnica Nova vas, Pionirska knjižnica Nova vas, Knjižnica Kamnica, Knjižnica Pobrežje, Knjižnica Tezno, Knjižnica Studenci, Knjižnica Pekre, Knjižnica Hoče, Knjižnica Pesnica, Knjižnica Bistrica ob Dravi, Knjižnica Šentilj, Knjižnica Lovrenc na Pohorju, Knjižnica Duplek, Knjižnica Selnica ob Dravi), Galerija Rika Debenjaka Kanal ob Soči, Kulturni center Lojze Bratuž v Gorici (Italija), Galerija instituta »Jožef Stefan« v Ljubljani

Promocijsko gradivo: dve različni plakata, citylight plakati, dve različni razglednici, *Skoviki*, spletne objave, filmček *Ančka Gošnik Godec in revija Kurirček*, spletni katalog *Razstava Ančka Gošnik Godec: Mariborska knjižnica 2021*, različni zgibanki za razstavo v Galeriji Krka v Novem mestu in v večji Galeriji Krka v Ljubljani, spletni filmček sprehoda po razstavi v Galeriji Krka, razstavni katalog *Ančka Gošnik Godec: Galerija Rika Debenjaka, Kanal ob Soči, in Kulturni center Lojze Bratuž, Gorica, 2021*, zgibanka za razstavo v Galeriji instituta »Jožef Stefan«, 2022

Viri in literatura

Album slovenskih ilustratorjev, 2005. Ur. Alenka Veler in Andrej Ilc. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Meta Blagšič, Lea Hedl in Maja Logar, 2021: Ančka Gošnik Godec: razstava ilustracij: Mariborska knjižnica: april–avgust 2021: spletni razstavni katalog.

Zdenka Gajser in Robert Kereži, 2021: Ančka Gošnik Godec in revija *Kurirček*: filmček. Pridobljeno s <https://www.mb.sik.si/ancka-gosnik-godec-razstava-ilustracij.html>. (Dostopno 22. 12. 2021)

Galerija Novo mesto predstavlja razstavo Ančke Gošnik Godec: filmček, 2021. Novo mesto: Galerija Krka. Pridobljeno s <https://www.youtube.com/watch?v=NryryEzJqwg>. (Dostopno 22. 12. 2021)

Ančka Gošnik Godec. Pridobljeno s <https://www.mladinska-knjiga.si/avtorji/ancka-gosnik-godec>. (Dostopno 22. 12. 2021)

Ančka Gošnik Godec: Brezčasne podobe besed, zlato poslanstvo, 2021. Pridobljeno s <http://www.centerbratuž.org/razstave/ancka-gosnik-godec.html>. (Dostopno 22. 12. 2021)

Ančka Gošnik Godec: [Galerija Rika Debenjaka, Kanal ob Soči, 3. 9. 2021–30. 9. 2021 : Kulturni center Lojze Bratuž, Gorica – Gorizia, 4. 10. 2021–9. 11. 2021], 2021. Kanal ob Soči: Galerija Rika Debenjaka, Prosvetno društvo »Soča« Kanal; Gorica: Kulturni center Lojze Bratuž.

Ančka Gošnik Godec, 2012. Ilustracija Gadjje kraljice. *Za pravljice odklenjene ključavnice*. Ur. Maja Logar ... [et al.]. Maribor: Mariborska knjižnica. 15.

Ančka Gošnik Godec, 2012. Ilustratorske priloge. *Za pravljice odklenjene ključavnice*. Ur. Maja Logar ... [et al.]. Maribor: Mariborska knjižnica. 164–175.

Ančka Gošnik Godec: Lučka Regrat: razstava ilustracij iz slikanice Lučka Regrat: 13.5.–12.9.: Peterokotni stolp: filmček, 2021. Pridobljeno s https://www.youtube.com/watch?v=U_rZUDSR5RI. (Dostopno 22. 12. 2021)

Maruša Avguštin, 1997: Ančka Gošnik Godec. *Otrok in knjiga*, 24 (43).

Maruša Avguštin, 2012. Ančka Gošnik Godec. *Za pravljice odklenjene ključavnice*. Ur. Maja Logar ... [et al.]. Maribor: Mariborska knjižnica. 155–163.

Judita Krivec Dragan, 2012: Ančka Gošnik Godec: Zelišča male čarovnice. Ljubljana: Galerija Kresija.

Levstikove nagrade, 2001. *Otrok in knjiga*, 28 (51). 91–95.

Maja Logar, 2008: Osmi pravljični dan v Mariborski knjižnici. *Otrok in knjiga*, 35 (73). 7–9.

[Maja Logar], 2021: Ančka Gošnik Godec: razstava ilustracij. Pridobljeno s <https://www.mb.sik.si/ancka-gosnik-godec-razstava-ilustracij.html> (Dostopno 22. 12. 2021)

Maja Logar, 2021: Razstava Ančke Gošnik Godec v Knjižnici Nova vas in Pionirski knjižnici Nova vas. *Glasiilo Mestne četrti Nova vas*, 73. 18–19.

Breda Mahkota in Tanja Pogačar, 1997. Bibliografija Ančke Gošnik-Godec. *Otrok in knjiga*, 24 (43).

»Naj nam bo v veselje: malim in velikim«: mednarodni dan knjig za otroke, 2021. *Večer*, 2. aprila 17.

Otrok in knjiga, 1997. Naslovna ilustracija – Zelišča male čarovnice. 24 (43).

Otrok in knjiga, 2012. Naslovna ilustracija – Zlata ptica. 39 (83).

Tatjana Pregl Kobe, 2021. Brezčasne podobe besed, zlato poslanstvo. *Ančka Gošnik Godec: [Galerija Rika Debenjaka, Kanal ob Soči, 3. 9. 2021–30. 9. 2021 : Kulturni center Lojze Bratuž, Gorica – Gorizia, 4. 10. 2021–9. 11. 2021]*. Kanal ob Soči: Galerija Rika Debenjaka, Prosvetno društvo »Soča« Kanal; Gorica: Kulturni center Lojze Bratuž. 1–26.

Tatjana Pregl Kobe, 2021. *Zlato poslanstvo*. Ančka Gošnik Godec., zloženka, Galerija Krka, Novo mesto, 26. 1.–26. 2. 2021.

Tatjana Pregl Kobe, 2021. *Brezčasne vizualne pripovedi*. Ančka Gošnik Godec. Zloženka, Galerija Krka, Novo mesto, 11. 3.–22. 4. 2021.

Tatjana Pregl Kobe, 2022: *Očarljiva hudomušnost, posuta s finimi detajli*. Ančka Gošnik Godec: Od risb do antologij: od 10. januarja do 14. februarja 2022: Galerija Instituta »Jožef Stefan«: [razstavni katalog]. V tisku

Prenos pravljic v raznotere pojavne oblike in umestitve, 2018. Ur. Meta Blagšič, Lea Hedl in Maja Logar. Maribor: Mariborska knjižnica.

Pšenica, najlepši cvet: slovenska ljudska pravljica, 1995. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Grozdana Ribičić, 2013: Priča o vodenjaku i Ančka Gošnik Godec. *Slikovnica mojega djetinjstva: knjiga sjećanja*. Split: Gradska knjižnica Marka Marulića. (Biblioteka Marulica, knj. 1). 86–88

Pavle Učakar, 2021: Ančka Gošnik Godec: Lučka Regrat: razstava ilustracij iz slikanice Lučka Regrat: od 13. maj do 12. sep 2021, od 9:00 do 20:00, Peterokotni stolp, Ljubljanski grad. Pridobljeno s <https://www.ljubljanskigrad.si/sl/dogodki/ancka-gosnik-godec-lucka-regrat/> (Dostopno 22. 12. 2021)

Pavle Učakar, 2018: Prevajanje jezikov. *Prenos pravljic v raznotere pojavne oblike in umestitve*. Maribor: Mariborska knjižnica. 35–54.

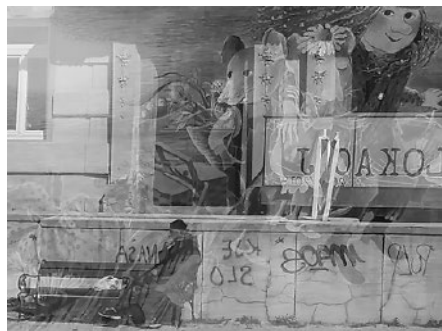
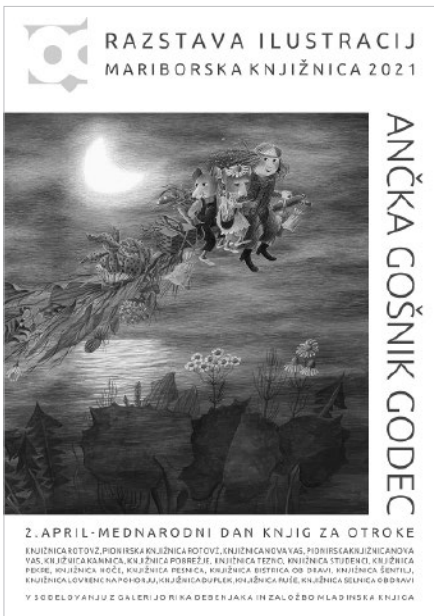
Splet znanja in domišljije: zbornik ob petdesetletnici mladinskega knjižničarstva v Mariboru: 1953–2003, 2006. Ur. Darja Kramberger in Maja Logar. Maribor: Mariborska knjižnica.

Za devetimi gorami: slovenske ljudske pravljice, 2011. Izbrala Anja Štefan, ur. Andrej Ilc in Irena Matko Lukan. Ljubljana: Mladinska knjiga. (Zlata ptica)

Za pravljice odklenjene ključavnice, 2012. Ur. Maja Logar ... [et al.]. Maribor: Mariborska knjižnica.

Zlata Čebelica: najlepših petdeset, 2003. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Zlata ptica: zgodbe in pesmi s podobami Ančke Gošnik Godec, 2011. Izbrala Irena Matko Lukan, ur. Irena Matko Lukan, Andrej Ilc in Pavle Učakar. Ljubljana: Mladinska knjiga. (Sončnica)

Razstava ilustracij Ančke Gošnik Godec na Rotovškem trgu v Mariboru, plakat k razstavi ter prireditvena vodnika Mariborske knjižnice z ilustracijami Ančke Gošnik Godec (promocijsko gradivo); foto: Maja Logar)

Razstava ilustracij Ančke Gošnik Godec Lučka Regrat na Ljubljanskem gradu (foto: Maja Logar)

Otvoritev razstave ilustracij Ančke Gošnik Godec v Galeriji Rika Debenjaka v Kanalu ob Soči (foto: Maja Logar)

Ilustracije Ančke Gošnik Godec na naslovnica revij *Otrok in knjiga* (1997, 2012) ter na razstavnem katalogu Galerije Rika Debenjaka Kanal na Soči in Kulturnega centra Lojzeta Bratuža v Gorici (2021).